

การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์เชิงรุกโดยใช้กระบวนการ
ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับครูในยุควิถีชีวิตใหม่ จังหวัดชัยภูมิ
The Development of an Active Online Learning Instructional Model Using the
Professional Learning Community Process for Teachers in the New Normal in
Chaiyaphum Province

นฤมล ภูสิงห์

Narumol Pusing

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

Chaiyaphum Rajabhat University, Thailand

E-mail: narumolpusing@gmail.com

Received September 19, 2024; **Revised** December 7, 2024; **Accepted** December 15, 2024

Abstract

The objectives of this research were: 1) to create and develop the active online learning instructional model using the professional learning community process for teachers in the new normal and 2) to evaluate the active online learning instructional model using the professional learning community process for teachers in the new normal. This research was divided into three phases: Phase 1: The target groups included seven qualified persons and 40 teachers selected through purposive sampling. Phase 2: The target groups included nine qualified persons selected through purposive sampling, and expert-based assessment was employed. Data collection tools the active online learning instructional model using the professional learning community process for teachers in the new normal and model efficiency assessments. Statistics used to analyze quantitative data included frequency, percentage, mean, and standard deviation. The qualitative data section used the content analysis method. The results of the research showed that: 1. The active online learning instructional model using a professional learning community process for teachers in the new normal had seven components: 1) the origin of the model, 2) the principle of the model, 3) the goal of the model, 4) the procedure and method of operation, 5) the content of the model, 6) the evaluation of the model, and 7) implementation conditions and support systems. The composition consistency

assessment results showed that all model components were consistent between 0.86 and 1.00. The model implementation results showed that the teachers' competency in knowledge and understanding of proactive online learning management after using the model had a higher mean score than before. 2. The results of assessing the quality of the model, overall and in each aspect, were at the highest level. When considering each aspect, the feasibility, usefulness, and suitability were at the highest level, and the accuracy was at a high level.

Keywords: instructional model; active online learning; professional learning communities

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างและพัฒนาแบบแผนการจัดการเรียนรู้ออนไลน์เชิงรุกโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครูในยุควิถีชีวิตใหม่ จังหวัดชัยภูมิ และ 2) เพื่อประเมินรูปแบบแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ตามวัตถุประสงค์การวิจัย ระยะที่ 1 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน และข้าราชการครูจำนวน 40 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง และระยะที่ 2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ใช้วิธีการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ รูปแบบและแบบประเมินคุณภาพของรูปแบบ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์เชิงรุกโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครูในยุควิถีชีวิตใหม่ มี 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ที่มาของรูปแบบ 2) หลักการของรูปแบบ 3) เป้าหมายของรูปแบบ 4) ขั้นตอนและวิธีดำเนินการ 5) เนื้อหาของรูปแบบ 6) การประเมินรูปแบบ และ 7) เงื่อนไขการนำไปใช้และระบบสนับสนุน ผลการประเมินความสอดคล้องขององค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบทุกข้อมีความสอดคล้องระหว่าง 0.86-1.00 ส่วนผลการทดลองใช้รูปแบบ พบว่า สมรรถนะครูด้านความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ออนไลน์เชิงรุกหลังการใช้รูปแบบมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนใช้รูปแบบ 2. ผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และด้านความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านความถูกต้องอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: รูปแบบการจัดการเรียนรู้; การจัดการเรียนรู้ออนไลน์เชิงรุก; กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

บทนำ

โลกที่เปลี่ยนแปลงไปในประเด็นสำคัญ ได้แก่ 1) โลกดิจิทัลและโลกปัจเจกบุคคล 2) โลกการค้าและโลกโลกาภิวัตน์ และ 3) โดยโลกดิจิทัลและโลกปัจเจกบุคคล ลักษณะของ Digitalization และ Individualization ที่นำไปสู่การใช้ชีวิตที่ไม่ต้องพึ่งพาใคร ทำให้ต่างคนต่างอยู่ได้ด้วยตนเอง ซึ่งส่งผลต่อการศึกษาที่ชัดเจนก็คือมีแหล่งความรู้และเกิดความรู้ใหม่ ๆ เกิดขึ้นมาก เด็กได้เรียนตามความถนัดและความสนใจของตนเอง เด็กเลือกเรียนที่เนื้อหาและวิธีการที่ตนเองถนัด มีรูปแบบการเรียนรู้เฉพาะตัวและเรียนกันเอง (Sinlarat, 2020)

เนื่องจากในห้วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้ทุกคนต้องปรับเปลี่ยนชีวิตให้เข้ากับวิถีชีวิตใหม่หรือ New Normal จึงมีความจำเป็นต้องเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินการให้มีความปลอดภัยทั้งต่อผู้เรียน ข้าราชการ และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยจึงได้มีประกาศ เรื่อง นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ 2566 (Ministry of Education, Thailand, 2022) โดยการยกระดับคุณภาพการศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษานำหลักสูตรฐานสมรรถนะไปสู่การปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบ เพื่อสร้างสมรรถนะที่สำคัญจำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ค้นพบพรสวรรค์ ความสนใจ ความถนัดในอาชีพของตนเอง ด้วยการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ (Active Learning) ทั้งในห้องเรียน สถานประกอบการ รวมทั้งการเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มและห้องดิจิทัล ให้คำปรึกษาแนะนำ พัฒนาทักษะดิจิทัลและภาษา คอมพิวเตอร์ (Coding) สำหรับผู้เรียนทุกช่วงวัย เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสู่สังคมดิจิทัลในโลกยุคใหม่ จัดการเรียนรู้ตามความสนใจรายบุคคลของผู้เรียนผ่านแพลตฟอร์มที่หลากหลายและแพลตฟอร์มการเรียนรู้อัจฉริยะที่รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อการสอนที่มีคุณภาพสูงรวมทั้งการประเมินและพัฒนาผู้เรียน

การจัดการศึกษาเพื่อให้สามารถพัฒนาผู้เรียนตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาหรือคนไทยยุคใหม่นั้น จะต้องมีการปฏิรูปการจัดการเรียนรู้เชิงรุกด้วยการส่งเสริมให้มีชุมชนแห่งการเรียนรู้ครูเพื่อศิษย์ที่เรียกว่า Professional Learning Community (PLC) (Panich, 2013) สอดคล้องกับงานวิจัย เรื่อง Professional Learning Community (Stoll et al., 2006) ที่พบว่า มีการให้การยอมรับและพูดถึงในวงกว้างเกี่ยวกับ Professional Learning Community : PLC ในหลายประเทศว่าทำให้เกิดการรวมตัว การช่วยเหลือ การร่วมมือซึ่งกันและกัน รวมทั้งเปิดโอกาสให้มีการสะท้อนกระบวนการดำเนินงาน วิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาชีพ ซึ่งส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน และ Hord (2009) ที่กล่าวว่า เป้าหมายหลักของสถานศึกษาคือการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ผู้สอนและสิ่งแวดล้อมผ่านการปฏิบัติจนเกิดความรู้ ความเข้าใจ สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า และพัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพ นำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ถือเป็นการจัดการเรียนรู้ประเภทหนึ่งที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ มีคุณลักษณะสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน และยังมีงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การเรียนรู้แบบผสมผสานที่ใช้การสอนทั้งแบบเรียนในชั้นเรียนและการเรียนแบบเรียนออนไลน์ (Ditsiri et al., 2021; Charoensiri & Nillapan, 2021; Daouk et al., 2016) สนับสนุนว่าเป็นแนวทางที่ดี

ผู้วิจัยในฐานะเป็นอาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยในกลุ่มพัฒนาชุมชนท้องถิ่นหรือชุมชนอื่น มีส่วนสำคัญในการพัฒนาและผลิตรายงาน จึงสนใจที่จะทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์เชิงรุกโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครูในยุคชีวิตวิถีใหม่ จังหวัดชัยภูมิ และในการตีพิมพ์บทความวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนารูปแบบ และระยะที่ 3 การประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์เชิงรุกโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครูในยุคชีวิตวิถีใหม่ จังหวัดชัยภูมิ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์เชิงรุกโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับครูในยุควิถีชีวิตใหม่ จังหวัดชัยภูมิ
2. เพื่อประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์เชิงรุกโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับครูในยุควิถีชีวิตใหม่ จังหวัดชัยภูมิ

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

องค์ประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย 1) ที่มาของรูปแบบ 2) หลักการของรูปแบบ 3) เป้าหมายของรูปแบบ 4) ขั้นตอนและวิธีดำเนินการ 5) เนื้อหาของรูปแบบ มี 5 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 5.1) การออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 5.2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและลงมือปฏิบัติ 5.3) การใช้สื่อและเทคโนโลยี แหล่งเรียนรู้และนวัตกรรมการเรียนรู้ 5.4) การวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ 5.5) ภาวะผู้นำและคุณลักษณะที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 6) การประเมินรูปแบบ และ 7) เงื่อนไขการนำไปใช้และระบบสนับสนุน

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ และข้าราชการครูในโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดชัยภูมิ ปีการศึกษา 2566 ทั้ง 4 เขต จำนวน 40 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีเงื่อนไขคือเป็นข้าราชการครูที่เป็นครูพี่เลี้ยงในโรงเรียนเครือข่ายศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

ขอบเขตด้านพื้นที่ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชัยภูมิ

ขอบเขตด้านเวลา ปีการศึกษา 2566

ทบทวนวรรณกรรม

ความหมายของรูปแบบการสอน/รูปแบบการเรียนรู้/รูปแบบการจัดการเรียนรู้ (Teaching/Instructional Model) คือ แบบแผนการดำเนินการสอนที่ได้รับการจัดเป็นระบบ สัมพันธ์สอดคล้องกับทฤษฎี/หลักการเรียนรู้หรือการสอนที่รูปแบบนั้นยึดถือ และได้รับการพิสูจน์ ทดสอบว่ามีประสิทธิภาพ สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายเฉพาะของรูปแบบนั้น ๆ (Khaemmanee, 2023) ส่วนการเรียนรู้เชิงรุกเป็นแนวการสอนที่สนับสนุนด้วยแนวคิด และทฤษฎีการเรียนรู้การเรียนรู้ ดังนี้ 1) ปรัชญาการศึกษาพัฒนาการนิยม (Prograssivism) 2) ทฤษฎีสรคนิยม (Constructivism) 3) แนวคิดการเรียนรู้แบบรวมพลัง (Collaborative Learning Approach) (Dechakupt et al., 2023) หลักการของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแนวคิดของนักทฤษฎีสรคนิยม สรุปได้ 4 ประการ ดังนี้ 1) นักเรียนเป็นผู้สร้างและแสวงหาความรู้ด้วยตนเองเพื่อให้องค์ความรู้ที่ได้นั้นมีความหมาย 2) นักเรียนสามารถเรียนรู้และสร้างความเข้าใจได้โดยผ่านการทำกิจกรรม เพื่อให้เกิดประสบการณ์และสร้างความเข้าใจในบทเรียน 3) การจัดการเรียนรู้เชิงรุกนั้นเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ และเป็นรายบุคคล และ 4) การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม โดยนักเรียนทำงานแบบร่วมมือและใช้กระบวนการกลุ่มในชั้นเรียน (Pardjono, 2002) ส่วนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ

(Professional Learning Community : PLC) หมายถึง การรวมตัวของครู ผู้บริหารและนักการศึกษาในโรงเรียนเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การทำงานที่ของครูให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ โดยมีความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร มีการทำงานร่วมกันเป็นทีมเพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีผู้บริหารให้การสนับสนุน ชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพเป็นพัฒนาการของการจัดการความรู้ (Knowledge Management) องค์การแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) ชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Learning Community) ตามลำดับ (Panich, 2013; Wongyai & Phatthana, 2020)

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในความปกติใหม่ เช่น 1) การเรียนผ่านระบบออนไลน์ 100% 2) การเรียนในห้องเรียน 3) การเรียนผสมผสานแบบออนไลน์และออนไซต์ และ 4) การเรียนแบบโฮมสคูล (Home School) (Wongyai & Phatthana, 2020) เป็นการนำการสอนแบบออนไลน์หรือ e-Learning ที่หมายถึง องค์ประกอบหลาย ๆ อย่างในเวปไซด์ (www) ที่นำมาเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ และมีเครือข่ายที่ทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ และนำทฤษฎีการเรียนรู้ เทคนิคการเรียนการสอนต่าง ๆ มาใช้ในการออกแบบการเรียนการสอนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Parson, 1997) มาใช้ร่วมกับทฤษฎีการพัฒนาการเรียนรู้แบบ 70 : 20 : 10 คือ หลักการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นโดย Morgan McCall, Michael Lombardo และ Robert Eichinger ร่วมกับ Centre for Creative Leadership จนเป็นโมเดลในการพัฒนาและเรียนรู้ที่นำไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติกันอย่างแพร่หลายในองค์กรชั้นนำต่าง ๆ ทั่วโลกไม่ว่าจะเป็น Google, Standard Chartered, Nike, American Express, Coca-Cola, Microsoft, Bank of America, Home Depot, Dell, Oracle และบริษัทชั้นนำอื่น ๆ อีกมากมาย (Suksawang, 2023)

จากการทบทวนทฤษฎี/วรรณกรรม/แนวความคิด

นำมาใช้เป็นขั้นตอนของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์เชิงรุก โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับครูในยุควิถีชีวิตใหม่ จังหวัดชัยภูมิ ในการพัฒนาครูโดยอาศัยแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การเรียนการสอนแบบออนไลน์หรือ e-Learning โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Learn by Experience) การเรียนรู้ผ่านบุคคล (Learn by Others) และการเรียนรู้ผ่านหลักสูตร (Learn by Courses) เพื่อส่งเสริมให้ครูมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกด้านความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยอาศัยแนวคิดการเรียนรู้แบบ 70 : 20 : 10 รายละเอียด ดังนี้

1. ร้อยละ 70 การเรียนรู้จากประสบการณ์ (Learn by Experience) เป็นการเรียนรู้ที่มาจากการเรียนรู้และพัฒนาผ่านประสบการณ์การปฏิบัติงานจริง การเรียนรู้และพัฒนาจากการลงมือทำ ได้ทดลองทำ (Experiential Learning) คือ เรียนรู้ผ่านจากประสบการณ์จริงจากการทำงานจริง กำหนดแนวทางในการเรียนรู้ด้วยวิธีนี้มีการออกแบบให้การทำงานทุกวัน มีโอกาสได้เรียนรู้จากหน่วยงานจริง ๆ ตลอดเวลา หรือ อาจจะมาจากการได้รับมอบหมายงานใหม่ ๆ ซึ่งต้องลงมือทำ หรือเป็นการได้รับโอกาสในการทำงานใหม่ ๆ รวมทั้งมีการจัดทำคู่มือในการทำงาน เอกสารต่าง ๆ ที่ทำให้สามารถค้นหาและเรียนรู้ด้วยตนเองได้ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2. ร้อยละ 20 เรียนรู้ผ่านบุคคล (Learn by Others) เป็นการเรียนรู้และพัฒนาผ่านผู้อื่นโดยการสร้างและสานสายสัมพันธ์ในลักษณะที่ไม่เป็นทางการอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการมีโอกาสได้ปฏิบัติงานร่วมกับผู้ที่ เป็นแบบอย่างที่ดี และแบบอย่างที่ดีตรงกันข้าม ซึ่งถือได้ว่าเป็นการเรียนรู้ผ่านการเข้าถึงสังคม การเป็นที่เลี้ยง การสอนงาน และการเรียนรู้จากคนรอบข้างหรือจากผู้อื่นในลักษณะเครือข่ายการเรียนรู้ เป็นการเน้น การพัฒนาจากเพื่อนร่วมงาน ผู้ปฏิบัติงาน และบริบทการปฏิบัติงานของสังคม ในหน่วยงานนั้น ๆ การพัฒนาจากบุคคลอื่น ๆ ซึ่งก็คือ เรื่องของการ Coaching การได้รับ Feedback จากหัวหน้าของตนเอง หรือจากบุคคลที่เกี่ยวข้องในการทำงาน ในบางครั้งก็สามารถใช้การ

ประชุมทีม เพื่อที่จะได้เรียนรู้ซึ่งกันและกันในการทำงาน ซึ่งวิธีการเหล่านี้ก็ถือเป็นการเรียนรู้จากบุคคลอื่น ๆ รอบข้าง โดยใช้กิจกรรมประชุมออนไลน์และกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

3. ร้อยละ 10 เรียนรู้ผ่านหลักสูตร (Learn by Courses) เป็นการมุ่งเน้นการเรียนรู้จากหลักสูตรหรือโปรแกรม การพัฒนาอย่างเป็นทางการ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในทฤษฎี หลักการและแนวคิดต่าง ๆ เพื่อเป็นตัวช่วยในการพัฒนา ภาวะผู้นำอย่างมีระบบและเรียนรู้เกี่ยวกับบริบทของงานให้ครอบคลุมมากที่สุด การเรียนในหลักสูตรของสถานศึกษา การฝึกอบรม การเรียนรู้จากสื่อ ตลอดจนการเรียนรู้ในระบบออนไลน์

วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 การสร้างและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์เชิงรุกโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครูในยุควิถีชีวิตใหม่ จังหวัดชัยภูมิ

1.1 วิธีดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การยกร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์เชิงรุกโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับครูในยุควิถีชีวิตใหม่ จังหวัดชัยภูมิ

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก แนวทางการจัดการเรียนรู้ ออนไลน์เชิงรุกโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่มีวิธีปฏิบัติเป็นเลิศ (Best Practice) นำมายกร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์เชิงรุกโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับครูในยุควิถีชีวิตใหม่ จังหวัดชัยภูมิ ตามกรอบแนวคิดการวิจัย องค์ประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย 1) ที่มา ของรูปแบบ 2) หลักการของรูปแบบ 3) เป้าหมายของรูปแบบ 4) ขั้นตอนและวิธีดำเนินการ 5) เนื้อหาของรูปแบบ มี 5 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 5.1) การออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 5.2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและลงมือปฏิบัติ 5.3) การใช้สื่อและเทคโนโลยี แหล่งเรียนรู้และนวัตกรรมการเรียนรู้ 5.4) การวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ 5.5) ภาวะผู้นำและคุณลักษณะที่เอื้อต่อการจัดการ เรียนรู้เชิงรุก 6) การประเมินรูปแบบ และ 7) เงื่อนไขการนำไปใช้และระบบสนับสนุน

ขั้นที่ 2 การตรวจสอบความสอดคล้องของร่างรูปแบบกับเนื้อหาสาระการจัดการเรียนรู้ออนไลน์เชิงรุกโดยใช้ กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับครูในยุควิถีชีวิตใหม่ จังหวัดชัยภูมิ

ผู้วิจัยได้นำร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์เชิงรุกโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับครูในยุควิถีชีวิตใหม่ จังหวัดชัยภูมิ ไปให้ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งทำหน้าที่ตรวจสอบความสอดคล้องขององค์ประกอบของรูปแบบกับเนื้อหาสาระ โดยใช้วิธี หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ขั้นที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์เชิงรุกโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพสำหรับครูในยุควิถีชีวิตใหม่ จังหวัดชัยภูมิ

3.1 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ข้าราชการครูในโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2566 ในจังหวัดชัยภูมิ ทั้ง 4 เขต ๆ ละ 10 โรง จำนวน 40 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3.2 ตัวแปรที่ศึกษา

3.2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ร่องรูปแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์เชิงรุกโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครูในยุควิถีชีวิตใหม่ จังหวัดชัยภูมิ

3.2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้ 1) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2) การออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 3) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและลงมือปฏิบัติ 4) การใช้สื่อและเทคโนโลยี แหล่งเรียนรู้และนวัตกรรมการเรียนรู้ 5) การวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และ 6) ภาวะผู้นำและคุณลักษณะที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบประเมินสมรรถนะด้านความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีลักษณะเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก และ 2) แบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 5 ด้าน วิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเทียบค่าที่ได้กับเกณฑ์ที่กำหนด

ระยะที่ 2 การประเมินคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์เชิงรุกโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครูในยุควิถีชีวิตใหม่ จังหวัดชัยภูมิ

ใช้วิธีการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เพื่อประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์เชิงรุกโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครูในยุควิถีชีวิตใหม่ จังหวัดชัยภูมิ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งเป็นบุคคลที่ไม่ซ้ำกับผู้ทรงคุณวุฒิในการวิจัยระยะที่ 1

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความถูกต้องของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์เชิงรุกโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครูในยุควิถีชีวิตใหม่ จังหวัดชัยภูมิ

2.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเทียบค่าที่ได้กับเกณฑ์ที่กำหนด

ผลการวิจัย

1. ผลการสร้างและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์เชิงรุกโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับครูในยุควิถีชีวิตใหม่ จังหวัดชัยภูมิแสดง ดังตารางที่ 1-3

ตารางที่ 1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างองค์ประกอบของร่างรูปแบบกับเนื้อหาสาระการจัดการเรียนรู้ออนไลน์เชิงรุกโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับครูในยุควิถีชีวิตใหม่ จังหวัดชัยภูมิ ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ (N=7)

องค์ประกอบของร่างรูปแบบ	ค่าความสอดคล้อง (IOC)	ผล
1. ที่มาของรูปแบบ	1.00	มีความสอดคล้อง
2. หลักการของรูปแบบ	0.86	มีความสอดคล้อง
3. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ	1.00	มีความสอดคล้อง
4. ขั้นตอนของรูปแบบ	1.00	มีความสอดคล้อง
5. เนื้อหาของรูปแบบ	0.86	มีความสอดคล้อง
6. การประเมินผลของรูปแบบ	0.86	มีความสอดคล้อง
7. เงื่อนไขการนำไปใช้และระบบสนับสนุน	1.00	มีความสอดคล้อง

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างองค์ประกอบของร่างรูปแบบกับเนื้อหาสาระการจัดการเรียนรู้ออนไลน์เชิงรุกโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับครูในยุควิถีชีวิตใหม่ จังหวัดชัยภูมิ ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า มีความสอดคล้องทุกองค์ประกอบ โดยองค์ประกอบที่มีความสอดคล้องมากที่สุด ได้แก่ ที่มาของรูปแบบ (IOC = 1.00) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ (IOC = 1.00) ขั้นตอนของรูปแบบ (IOC = 1.00) และระบบสนับสนุน (IOC = 1.00) รองลงมาได้แก่ หลักการของรูปแบบ (IOC = 0.86) เนื้อหาของรูปแบบ (IOC = 0.86) การประเมินผลของรูปแบบ (IOC = 0.86) และเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ (IOC = 0.86)

ตารางที่ 2 ผลการพัฒนาศมรรถนะด้านความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนรู้ออนไลน์เชิงรุกก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบ

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ
ก่อนใช้รูปแบบ	40	30	16.45	1.36	54.83
หลังใช้รูปแบบ	40	30	25.93	1.02	86.43

จากตารางที่ 2 พบว่า คะแนนประเมินสมรรถนะด้านความรู้ ความเข้าใจการจัดการเรียนรู้เชิงรุกก่อนการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์เชิงรุกโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับครูในยุควิถีชีวิตใหม่ จังหวัดชัยภูมิ มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) 16.45 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 1.36 คิดเป็นร้อยละ 54.83 หลังทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์เชิงรุกโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับครูในยุควิถีชีวิตใหม่ จังหวัดชัยภูมิ มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) 25.93 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 1.02 คิดเป็นร้อยละ 86.43 โดยหลังการใช้รูปแบบมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบ

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาพรวมผลการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกทั้ง 5 ด้าน

ที่	สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ด้านการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.41	0.09	มาก
2	ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและลงมือปฏิบัติ	4.48	0.10	มาก
3	ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยี แหล่งเรียนรู้และนวัตกรรมการเรียนรู้	4.46	0.06	มาก
4	ด้านการวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ	4.34	0.02	มาก
5	ด้านภาวะผู้นำและคุณลักษณะที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.44	0.13	มาก
รวมเฉลี่ย		4.43	0.04	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$, S.D.= 0.04) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและลงมือปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.48$, S.D.= 0.10) รองลงมา ได้แก่ ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยี แหล่งเรียนรู้และนวัตกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.46$, S.D.= 0.06) ด้านภาวะผู้นำและคุณลักษณะที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ($\bar{X} = 4.44$, S.D.= 0.13) ด้านการออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ($\bar{X} = 4.41$, S.D.= 0.09) และด้านการวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.34$, S.D.= 0.02) ตามลำดับ

2. ผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์เชิงรุกโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครูในยุควิถีชีวิตใหม่ จังหวัดชัยภูมิ

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณภาพของผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์เชิงรุก โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครูในยุควิถีชีวิตใหม่ จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวม

คุณภาพของรูปแบบการพัฒนาครู	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ความเป็นประโยชน์	4.59	0.21	มากที่สุด
2. ความเป็นไปได้	4.68	0.08	มากที่สุด
3. ความเหมาะสม	4.60	0.07	มากที่สุด
4. ความถูกต้อง	4.47	0.07	มาก
รวมเฉลี่ย	4.59	0.07	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่า คุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์เชิงรุกโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครูในยุควิถีชีวิตใหม่ จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.07) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือความเป็นไปได้ ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.08) รองลงมา ได้แก่ ความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.08) ความเป็นประโยชน์ ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.21) และด้านความถูกต้อง ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.07) ตามลำดับ

อภิปรายผล

1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์เชิงรุกโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครูในยุควิถีชีวิตใหม่ จังหวัดชัยภูมิ มี 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ที่มาของรูปแบบ 2) หลักการของรูปแบบ 3) เป้าหมายของรูปแบบ 4) ขั้นตอนและวิธีดำเนินการ 5) เนื้อหาของรูปแบบ 6) การประเมินรูปแบบ 7) เงื่อนไขการนำไปใช้และระบบสนับสนุน ผลการประเมินความสอดคล้องขององค์ประกอบกับเนื้อหาสาระการจัดการเรียนรู้โดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบทุกข้อมีความสอดคล้องและมีค่าอยู่ระหว่าง 0.86 – 1.00 ผลการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์เชิงรุกโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครูในยุควิถีชีวิตใหม่ จังหวัดชัยภูมิ พบว่า สมรรถนะครูด้านความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนรู้ออนไลน์เชิงรุกก่อนและหลังการใช้รูปแบบมีความแตกต่างกัน โดยหลังการใช้รูปแบบมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบ สมรรถนะครูด้านสมรรถนะด้านการออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและลงมือปฏิบัติ การใช้สื่อและเทคโนโลยี แหล่งเรียนรู้และนวัตกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ภาวะผู้นำและคุณลักษณะที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรูปแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์เชิงรุกโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครูในยุควิถีชีวิตใหม่ จังหวัดชัยภูมิ ถูกสร้างขึ้นอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับแนวคิดของ Khaemmanee (2023) ที่ได้กล่าวถึง การกำหนดองค์ประกอบและจัดองค์ประกอบของระบบให้มีความสัมพันธ์กันอย่างดี เพื่อนำไปสู่จุดมุ่งหมายที่ต้องการ และสอดคล้องกับหลักการของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแนวคิดของนักทฤษฎีสรรคนิยม แนวคิดด้านปรัชญาการศึกษาพัฒนาการนิยมของ John Dewey ซึ่งเชื่อว่า การเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรง เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ (Learning by Doing) ได้รับอิสระในการคิดและลงมือปฏิบัติตามที่คิด แล้วสร้างเป็นองค์ความรู้ขึ้นมาใหม่ จะส่งผลให้นักเรียนค้นพบความรู้และความเข้าใจอย่างถ่องแท้ (Pardjono, 2002; Dechakupt & Yindeesuk, 2020; Hemaprasit, 2000) และสอดคล้องกับ Yensawat (2021) ได้วิจัย เรื่อง รูปแบบการนิเทศด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ของครูระดับประถมศึกษา โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น พบว่า 1) รูปแบบการนิเทศด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ของครูระดับประถมศึกษา โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครขอนแก่นที่พัฒนาขึ้นมี 5 องค์ประกอบ 2) ผลการใช้รูปแบบการนิเทศ มีดังนี้ 2.1) ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) หลังนิเทศสูงกว่าก่อนนิเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2.2) ความสามารถในการเขียนแผนการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) อยู่ในระดับมากที่สุด และสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2.3) ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) อยู่ในระดับมากที่สุดและสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2.4) ความสามารถในการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) อยู่ในระดับมากที่สุดและสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2.5) หลังการใช้รูปแบบการนิเทศครูมีคุณลักษณะความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ครูระดับประถมศึกษาที่มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับมาก

2. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์เชิงรุกโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครูในยุควิถีชีวิตใหม่ จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงข้อมูลมากที่สุด ได้แก่ ความเป็นไปได้ รองลงมา ได้แก่ ความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม และความถูกต้อง ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็น

เพราะรูปแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์เชิงรุกโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครูในยุควิถีชีวิตใหม่ จังหวัดชัยภูมิ ที่สร้างขึ้นเหมาะสมกับบริบทของการจัดการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์เปลี่ยนแปลงไป รูปแบบวิถีชีวิตใหม่ประกอบด้วยวิถีคิด วิถีเรียนรู้ วิถีสื่อสาร วิถีปฏิบัติ และการจัดการ (Phrommabut, 2020) การเรียนรู้อยู่ยุคปฏิวัติใหม่เป็นการเรียนรู้ที่มีแพลตฟอร์ม และวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีความพอเพียง และตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง โดยผู้สอนเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการที่จะออกแบบการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการให้ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถของตนเองอย่างสูงสุดในการเรียนรู้ และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม (Wongyai & Phatthana, 2020) และสอดคล้องกับ Saree (2022) ได้วิจัยการพัฒนาารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนเอกชนนำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดปัตตานี ผลการวิจัยพบว่า ความถูกต้องภาพรวมอยู่ในระดับมากและความเป็นไปได้ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับ Ditsiri et al. (2020) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาารูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานด้วยวิธีการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครู ผลการวิจัยพบว่า ผลของการรับรองรูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานด้วยวิธีการเรียนรู้เชิงรุก มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดที่คะแนนเฉลี่ย 4.80

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

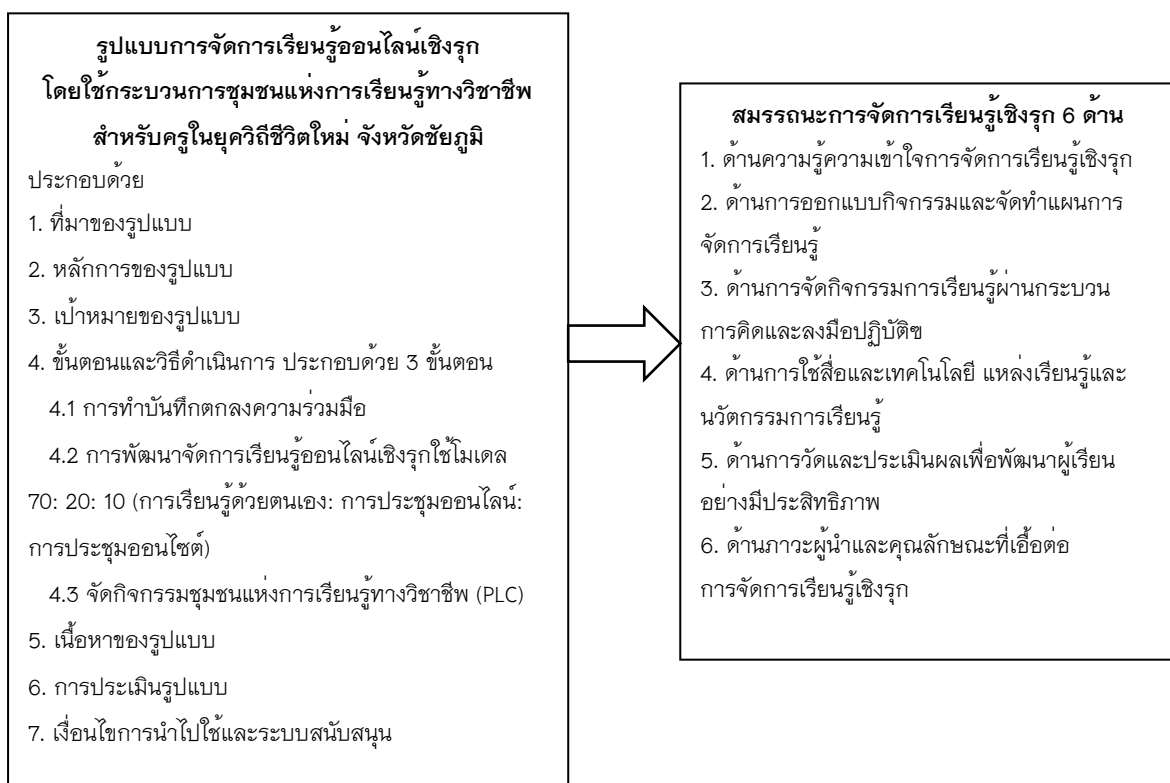
- 1) ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้างานวิชาการ ศึกษานิเทศก์ และครูผู้สอนควรมีส่วนร่วมในการดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ เช่น มีการประชุมวางแผนดำเนินงานและประเมินผลอย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งมีการเตรียมความพร้อมให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยการให้ความรู้ แนวคิดในการจัดการเรียนรู้ออนไลน์เชิงรุกเพื่อให้เกิดความเข้าใจ และเชื่อมั่นในการปฏิบัติ
- 2) ผู้บริหาร หัวหน้างานวิชาการ ศึกษานิเทศก์ ครูในสถานศึกษาร่วมกันจัดบรรยากาศการเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ทั้งด้านกายภาพและจิตภาพในเชิงบวก เปิดโอกาสให้ครูได้ฝึกฝนกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ มีการเรียนรู้ร่วมกัน ได้แสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เปรียบเทียบความคิดเห็นของตนเองกับเพื่อนครู ในประเด็นความรู้ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความมั่นใจในการอธิบาย นำเสนอข้อมูลและมีความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ เพื่อการสร้างความรู้ด้วยตนเองจากการปฏิบัติกิจกรรมทำให้สามารถพัฒนาการจัดการเรียนรู้ออนไลน์เชิงรุกที่ส่งผลให้เกิดสมรรถนะการเรียนรู้เชิงรุกได้
- 3) ระหว่างดำเนินการกิจกรรมตามขั้นตอนและวิธีดำเนินการของรูปแบบ ผู้เกี่ยวข้องควรร่วมกันจัดหาสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมและเพียงพอกับการศึกษาค้นคว้า อภิปรายและตัดสินใจ
- 4) ผู้บริหาร หัวหน้างานวิชาการ ศึกษานิเทศก์ ควรสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูใช้สื่อและเทคโนโลยี แหล่งเรียนรู้และนวัตกรรมประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ควรมีการสนับสนุนเสริมแรงทางบวกให้กำลังใจ สร้างแรงจูงใจให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ออนไลน์เชิงรุกที่ส่งผลให้เกิดสมรรถนะการเรียนรู้เชิงรุกได้

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์เชิงรุกโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครูในยุควิถีชีวิตใหม่ จังหวัดชัยภูมิ
- 2) ควรมีการศึกษารูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ออนไลน์เชิงรุกโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครูในยุควิถีชีวิตใหม่
- 3) ควรมีการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์เชิงรุกโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครูในยุควิถีชีวิตใหม่ จังหวัดชัยภูมิ ไปพัฒนาสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้กับครูผู้สอนในหน่วยงานหรือสถานบันการศึกษาในระดับอื่น ๆ

องค์ความรู้ใหม่

ได้นวัตกรรมทางการศึกษาที่เป็นการนำเอาสิ่งใหม่ที่อยู่ในรูปของแนวคิดความคิดหรือวิธีการ การกระทำ เข้ามาใช้ในระบบการศึกษา เพื่อมุ่งหวังที่จะเปลี่ยนแปลงสิ่งที่มีอยู่เดิมให้ระบบการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รูปแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์เชิงรุกโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับครูในยุควิถีชีวิตใหม่ จังหวัดชัยภูมิ สามารถนำไปเป็นแนวทางพัฒนาวิชาชีพครูให้เกิดความก้าวหน้าในวิชาชีพที่ส่งผลไปยังผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษา และสามารถนำไปเป็นต้นแบบสำหรับการประเมินสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในสถานศึกษา แสดงรายละเอียดดังภาพ

References

- Charoensiri, M., & Nillapan, M. (2021). The development of a school-based professional learning community model for the enhancing learning management competency on active learning concepts that promote innovation of elementary students. *Journal of Education Silpakorn University*, 19(1), 236–252. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/suedujournal/article/view/251051>
- Daouk, Z., Bahous, R., & Bacha, N. N. (2016). Perceptions on the effectiveness of active learning strategies. *Journal of Applied Research in Higher Education*, 8(3), 360–375. DOI:10.1108/JARHE-05-2015-0037
- Dechakupt, P., & Yindeesuk, P. (2020). *Collaborative active learning with plc for development* (4th ed.). Chulalongkorn University.
- Dechakupt, P., Yindeesuk, P., & Chantraukrit, P. (2023). *Active learning strengthens capability* (2nd ed.). Chulalongkorn University.
- Ditsiri, T., Rumpai, N., & Siriphiphatnakun, S. (2020). Development of a blended learning model by using an active learning method to enhance pre-service teacher education students' information and communication technology (ICT) competencies. *NRRU Community Research Journal*, 15(2), 197–208. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/NRRU/article/view/244535>
- Hemaprasit, S. (2000). *Science for primary school teachers*. Srinakharinwirot University.
- Hord, S.M. (2010). *Professional learning communities: communities of inquiry and improvement*. Southwest Educational Development Laboratory.
- Khaemmanee, T. (2023). *Pedagogy: knowledge for effective organizing learning processes* (26th ed.). Chulalongkorn University.
- Ministry of Education, Thailand. (2022, Sept. 13). *Announcement of the Ministry of Education on the policies and focuses of the Ministry of Education for the fiscal year 2023*. <https://www.moe.go.th/360policy-and-focus-moe-2023/>
- Panich, W. (2013). *Learning Path for Students in the 21st Century*. Sodsri-Saridwong Foundation.
- Pardjono, P. (2002). Active learning: the Dewey, Piaget, Vygotsky, and constructivist theory perspectives. *Journal ILMU Pendidikan*, 9(3), 163–178. DOI:10.17977/jip.v9i3.487
- Parson, R. (1997). *An investigation into instruction available on the world wide web*. <http://www.osie.on.ca/~rparson/outld.html>
-

- Phrommabut, S. (2020, June 29). *New normal and changing lifestyles*. <https://dsp.dip.go.th/th/category/2017-11-27-08-04-02/2020-06-29-14-39-49>
- Saree, M. (2022). *Development of a Professional Learning Community Model to Promote Active Learning Management of Private School Teachers, Piloting Educational Innovation Areas, Patani Province*. Office of the Private Education Commission. Office of the Parliament Secretary, Ministry of Education.
- Sinlarat, P. (2020). Future of Thai teacher education and literacy development. *Journal of Teacher Professional Development*, 1(1), 1–7.
- Stoll, L., Bolam, R., McMahon, A., & Wallace, M. (2006). Professional learning community: a review of the literature. *Journal of Educational Change*, 7(4), 221–258.
DOI:10.1007/s10833-006-0001-8
- Suksawang, S. (2023). *70:20:10 model for learning and self-development*.
<https://www.sasimasuk.com/16056977/702010-model>
- Wongyai, V., & Phatthanapol, M. (2020). *The new normal in learning*. Srinakharinwirot University.
- Yensawat, M. (2021). Development of professional learning community (PLC) supervision model for enhancing KKMUNI primary school teachers' organizing active learning. *Journal of Teacher Professional Learning Community (JTPLC)*, 1(2), 169–193. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/JTPLC/article/view/256409>